

Nagyszabású szindikalista összeesküvést leplezett le a spanyol rendőrség

Madrid, január 22.

A spanyol rendőrség nagyszabású szindikalista összeesküvésnek jött nyomára. Az összeesküvők Barcelonában 200 autóbust fel akartak gyújtani. A kísérlet nem sikerült, csupán három autóbust égettek el. A rendőrség még idejekorán leplezte le az összeesküvést. Számos letartóztatás történt.

Aradon marad a munkakamara

Arad, január 22.

Aradra érkezett jelentés szerint, a legfelsőbb munkaügyi tanács legutóbbi ülésén foglalkozott a munkaügyi kamarák megszüntetésének kérdésével és egyben azt is megvitatta, hogy mely körzetek munkaügyi kamaráit szüntessék meg. A legfelsőbb munkaügyi tanács elvben az aradi Munkakamara megszüntetése ellen foglalt állást. Végső döntés még nem történt, de valószínű, hogy a végleges határozatban is kifejezésre jut a tanács eredetileg elfoglalt álláspontja.

Az aradi Munkakamara szekciói egyenként felhatalmazták Strengar-Demian Sava elnököt, hogy abban az esetben, ha mégis újból felmerülne az aradi Munkakamara megszüntetésének terve a legerélyesebb akciót indítsa meg az illetékes fórumoknál a terv keresztülvitele ellen.

Miről tárgyal a kisantant Zágrábban

Az orosz kérdésben egyhangú a vélemény, de az osztrák kérdésben nem tud Benes közös nevezőre jutni Jefticcsel

Belgrád, január 22.

Titulescu külügyminiszter vasárnap érkezett meg Zágrába és így a kisantant konferenciájának megkezdése halasztást szenvedett.

A kisantant zágrábi tanácskozásairól benfentes körök szenzációt röptenek világá. Nincs kevesebbről szó, minthogy a kisantant Szovjetország elismerésére készül.

A tárgyalások során szóba kerül az osztrák kérdés is, amelynél azonban a kisantant államok részéről nincs meg az egyetértés. Különösen Benes s Jeftics között, van áthidalhatatlan ellentét.

Benes nem megy Szófiába, ellenben a szófiai út helyett Dollfuss kancellárt keresi fel a cseh külügyminiszter. A találkozás ugyan osztrák területen történik meg, azonban nem Bécsben.

Mussolini protektora lesz Ausztriának

Ausztria szabad kikötőt kap Triesztben

Osztrák lobogó alatt osztrák kereskedelmi hajókat tarthat Ausztria

Trieszt, január 22.

Ismeretes, hogy Suvich olasz külügyminiszter udvariassági viziten és a látogatás gazdasági és politikai háttérrel van. Bár az olasz kormány megtiltotta, hogy ez ügyben bárminemű felvilágosítást adjanak, mégis igen érdekes hírt kapott számára Triesztben.

A hír szerint lázas előkészületek folynak a Triesztben felállítandó osztrák szabadkikötő megvalósítása érdekében. Arról

is tudnak, hogy azok az olasz előnyök, amelyeket Olaszország Ausztriának ad, megszűnne felülmúlja a szokásos kereskedelmi szerződés pontozatait.

Beavatottak tudni vélik, hogy Olaszország megengedi, hogy többszáz osztrák állampolgár telepedjék le Triesztben. Ezek a betelepültek megtarthatják osztrák állampolgárságukat, de azért mindazon jogokban részesednek, amely minden olasz állampolgárt megillet.

A megállapodás értelmében Ausztria saját kereskedelmi tengerészetet létesít, amely kereskedelmi hajókon osztrák tengerészek, osztrák lobogó alatt teljesítenek szolgálatot. Szó van arról is, hogy Olaszország mindent elkövet az irányban, hogy szoros politikai kapcsolatot létesüljön Magyarország és Ausztria között.

Január végén Athénben 4 ország külügyminisztere találkozik

Athén, január 22.

A görög sajtó közlése szerint január végén a jugoszláv-román és török külügyminiszterek Athénbe utaznak, hogy aláírják a Balkán-egyezményt.

Hogy állítják össze az olasz képviselő- testületet

Róma, január 22.

A hivatalos lap királyi rendeletet közöl, amely bejelenti a képviselőház feloszlását. A törvényesen elismert szakszervezeti egyesületek, szövetségek és vállalatok február 15-ig nyújtják be a képviselőházba küldendő jelöltek névsorát a fascista nagytanács titkárságának. A javaslatba hozott jelöltek közül a fascista nagytanács kiválaszt összesen 400 jelöltet. A nagytanács ezenkívül javaslatba hozhat olyan kiváló személyiségeket is, akik nem szerepelnek a benyújtott névsorokban, de a javaslatba hozott képviselők száma nem lehet több 400-nál. Ezt a névsort, amelynek élén Mussolini neve áll, március 25-én szavazás útján bocsájtják.

Változatlanul 300,000 főnyi had- erőt követel a német kormány

Párizs, január 22.

A "Paris Soir" részleteket közöl a német választójegyzékből. A hadiállományok kérdésében a német kormány fentartja és igazolni igyekszik azt a kérelmet, hogy a birodalmi véderő létszámát 300.000 emberre emeljék fel. A német kormány a nadsereg számára védelmi reifegyverzést kíván. A védelmi felfegyverzés azonban a német felfogás szerint tankok, nehéztüzérség és különleges fegyvernemek bevezetését jelent.

Egy levele

Az a boldog Hettyei

Igy hívta az egész Bánát Hettyey Pali, aki nem is rejtegette véka alá a boldogságát, mert mindenütt fennen hangoztatja.

— Legényemberé a világ

Pedig már ötvenes lehetett (a rossz nyelvek azt mondták, hogy az ötvenen is túl van), azonban abban a korban is jól tartotta magát.

— Hjah, mondogatták neki a nős emberek — könnyű neked Pali! Te agglégény vagy!

Széles mosoly ömlött végig ilyenkor Hettyey Pali arcán és nagy magameglégedéssel mondta:

— Benneteket se kötéllel vittek a pap elé, minek nőstültek.

Aztán jót nevetett hozzá.

Mi az oka, nem tudom, de manapság már nincs az olyan fajtaból mint ez a Hettyey Pali. Az igaz, hogy békevilágban ráérték az emberek évdni, nevetni és lóvátenni egymást, de annyira lóvá, hogy egy-egy jól sikerült tréfán sokszor az egész vármegye nevetett.

A mókamester rendszerint Hettyey Pali volt, akit éppen ezért mindenütt szívesen láttak. Szinte versengtek érte az urcsaládok és ha szekéren látogatta vón végig az udvarházakat, Hettyey Pali, bizonyos, hogy nem egy helyen vettek volna ki a szekér kerekét, csak hogy tovább maradjon. De abban az időben Hettyey Pali mégis többre tartotta a gőzöst a szekérnél.

— Okos jószág ez a vonat — szokta mondani — zabolni se kell oszt mégis megy

Bizony alaposan ki is használta a vonatot, meg azt a szabadjegyet, ami mint képviselőnek kijárt neki. Hol délen, hol északon egyszer csak megjelent Torontálba valamelyik ismerősnél s amikor hirtelen eltávozott, a háziak csak úgy beszéltek róla:

— Milyen boldog is ez a Hettyey.

Különösen a házasság irigyeiték

— Szabad, mint a madár ez a Pali — mondták s nagyot sóhajtoztak.

Hettyey Pali meg büszke volt arra, hogy az egész vármegye irigyelte.

— Ha megnősülnék, eleinte mindenki sajnálna, aztán később mindenki elfelejtene De Palinak van esze.

Hiszen igaza is volt Palinak, ha esze nem is sok volt, mert úgy választotta meg a házigazdát, hogy csakis odajárt, ahol szép asszony volt a háznál.

Ha társaságban valaki szóba hozta, hogy „hol is jártál te Pali tavaly ilyenkor” — Hettyei nem nagyon emlékezett. A vendéglátó gazda nem érdekelte, nála az ember az asszonynál kezdődött. Az embereket csak így tartotta számon: „Az a fekete ember, amelyiknek az a szép szöke felesége van” vagy „tyűh de szép karsu asszonya van annak a Zsigának”.

Hogy azonban a bort még az asszonynál is jobban szerette, — s — mint mondtam ötven körül járt — nem féltette Hettyeytől senki az asszonyát: A fekete ember sem, a Zsiga sem. „Hagy dicsekedjék Pali, — úgy se veszedelmes — szokták rá mondani.

Igy élte Hettyei Pali a boldog békeévek teleit egyik kuriából a másikra menve és bizony nem nagyon sietett honatyai kötelességének eleget tenni. (Ugy látszik nem érezte meg a hiányát a parlament).

Egyszer aztán eltűnt Hettyey Pali a Bánátról. Állítólag Pestre ment, de hiába kutattak utána, nem akadtak rá. Meg aztán bolondos idők jártak már akkortájt, Vilmos a Kaiser igen sűrűn emlegette a leluó fát

Erdélyi Magyarorság

2 oldal

Január 24.

A baseli bankrablók lelőttek két detektívet és elmenekültek

Basel, január 22. A múlt héten, mint akkor jelentették, álarcos, revolveres banditák kiraboltak egy itteni nagyobb bankot. A rablók ketten voltak és azóta a rendőri nyomozás nem tudott eredményt elérni. Tegnap nagy razziát tartottak Baselen és két detektív behatolt abba a házba, ahol értesülésük szerint a két rabló elrejtőzve tartzkodott. A rablók tényleg ott voltak és a detektívet fegyvertűzzel fogadták. Az egyik detektív nyomban meghalt, míg a másikat hadokolva szállították kórházba. A rablók motor-kerékpárra ugrottak és elmenekültek, valószínűleg a francia határ felé vették útjukat.

Nagy előkészületek a bolgár uralkodó pár sinaiai fogadtatására

Bucuresti, január 22. Hivatalosan jelentik, hogy a bolgár királyi pár január 25-én a fővárosba érkezik, amikor is nagy, négynapos ünnepségeket rendeznek Bucurestiben és Sinaián. A bolgár királynét Erzsébet görög exkirályné fogadja. A látogatás alkalmával Titulescu tárgyalásokat folytat Musanoff bolgár miniszterelnökkel.

Az őszülés nem szégyen,

de eredeti hajszinét visszanyerheti a **FLOREAL hajregenerator** használatával. Nem festőszer! Régi bevált hajviz! 1 üveg ára **60 Lei**.

Romániában kapható Drogueria „Centrala” Oradea, Telefon 6-56.

Az olasz kormány tegy-verrel is megvéd Auszria függetlenségét

Nagyjelentőségű megállapodások Suvich államtitkár bécsi tanácskozásain. — Az osztrák nemzeti szocialisták az olasz vendég elutazásakor petárdákat robbantottak

Bécs, január 22. Szombat este 10 órakor utazott el Suvich olasz külügyi államtitkár az osztrák fővárosból. Este bucsuvacsora volt a kancellárnál. Az olasz államtitkár elutazását a nemzeti szocialisták újabb tüntetésre használták fel. Nagy csoportokban gyülekeztek a Ringen, ahol petárdákat robbantottak fel. A rendőrség számos letartóztatást eszközölt. Politikai körökben nagyjelentőségűnek mondják Suvich látogatását. Beavatottak szerint megállapodás jött létre, úgy gazdasági vonatkozásban, mint bel és külpolitikai téren. A megbeszélések során a Duna medence gazdasági problémájával is foglalkoztak, amelynek megoldására bizottságot küldenek ki. Külpolitikai téren Olaszország biztosította Ausztria teljes függetlenségét, illetve messzemenő támogatását annak biztosítására.

Suvich az olasz kormány nevében kötelezettséget vállalt arra, hogy abban az esetben, ha Auszria függetlensége veszély

ben forogna, Olaszország nyomban mellé áll és a megfelelő nemzetközi fórumok előtt is teljes mértékben támogatja az osztrák kormány akcióját.

RADIOMŰSOR

KEDD

Budapest. 6.45 torna, utána gramofon. 9.45 Hírek 10 Felolvasás közben gramofon. 11.10 Vizálás. 12 Harangszó. 12.05 Állástalan Zenészek zenekara. 12.30 Hírek 13.30 Zongora és szakszofon. 14.40 Hírek. 16. Csermely Gyula meséi. utána dőjárás hírek. 17 Operaházi zenekar. 18.15 Francia nyelvoktatás. 18.45 Zongora. 19.30 Torday Árpád előadása. 20 Operett előadás Sárga lilom 21.35 Hírek 23.10 Kurina Simi és cigányzenekara. 23.25 Ismertetés Madáchról

leveleket. A legények elejét elvitték mind. A torontáli udvarházak is megüresedtek a vigság helyébe itt is ott is beköltözött a szomorúság. Ajtónyitásra nem derültek fel az arcok, mint régen, amikor Hettyey Pali várta. Összerezzen az anya, az asszony, mert nem tudták nem-e rossz hírt hoz a posta.

De nincs az a hosszú, amelynek egyszer vége ne lenne. A háborúnak is vége lett. És akkor — egészen véletlenül — megkerült Hettyey Pali is.

Az egyik bánati birtokos akadt vele össze a Pannoniában. Valami szörnyű és

fiatalnak éppen nem mondható, de briliánsokkal teleaggatott nőszeméllyel vacsorázott.

Amikor észrevette Pali a régi barátját, cédulát csusztatott a pincér kezébe, hogy vigye el a barátjához. A cédulán csak egy nyi volt:

— Meg ne mondd odahaza, hogy meg-nőstültem.

Hát persze hogy csakazért is megtudták Hettyey „boldogságát”, amelyen sokáig nevetett az egész vármegye.

Mostanság meg szállóigévé vált

— Boldog, mint Hettyey.

A Népszövetség garantálja a Saar-vidéki népszavazás törvényes és becsületes lefolyását

Eles összechapás az angol és francia külügyminiszterek között. — Paul Boncour a Saar-területen tomboló horogkeresztes terror leleplezését kívánja a népszövetségi tanácsban. — Sir Simon javaslatainak visszautasítása miatt bosszusan és meglepetésszerűen haza utazott

Genf, január 22
Simon angol külügyminiszter pénteken váratlanul Londonba utazott.

London, január 22
Az angol lapok nagy részleteséggel foglalkoznak azzal a szenvedelmes vitával, amely Genfben a népszövetségi bizottság ülésén végbement. A Times jelenti, hogy a népszövetségi értekezlet ülése előtt, Simon angol külügyminiszter Paul Boncour francia külügyminiszterrel találkozott. A Saar-kérdésről tárgyaltak, de az ellentéteket már akkor sem tudták áthidalni és a két külügyminiszter úgy távozott, hogy az ellentétek még nagyobbakká váltak.

Aloisi olasz delegátus hosszabb felszólalása után, Paul Boncour azt az indítványt terjesztette elő, hogy a népszövetségi tanács határozatilag mondja ki, hogy a Saar-területi népszavazás igazságos és korrekt lefolyásáról gondoskodik és teljes védelmet nyújt a választóknak és nem fogja magára hagyni a választókat.

Az angol külügyminiszter elkedvetlenedett Simon angol külügyminiszter meglepetésszerű elutazásának okairól különféle vélemények terjedtek el az itteni népszövetségi körökben. Angol részről azt hangoztatják, hogy a külügyminiszter elutazása előre tervezett volt véve. Simon külügyminiszter úgy gondolta, hogy elutazása előtt a Saar-vidék kérdését sikerül elintézni. Jól érte-tűt francia körök azt mondják, hogy az angol külügyminiszter kissé bosszusan távozott el Genfből, mert sem a Saar-kérdésben, sem pedig a leszerelés problémájában nem sikerült álláspontját keresztülvinni. Paul Boncour francia külügyminiszter nem elégedett meg egyszerűen a Saar-vidéki népszavazást szervező bizottságnak kinevezésével hanem Simon ohajával ellentétben a pénteki zárt ülésen állítólag azt is keresztül vitte, hogy az olasz előadó javaslatához fűzzék hozzá a népszövetségi tanács nyilatkozatát is, mely a német horogkeresztesek Saarvidéki propagandája és egyéb tevékenysége ellen irányul. A leszerelés kérdésében pedig Benes csehszlovák külügyminiszter erőiesen szembeállt azzal az olasz-angol tervvel, hogy a leszerelési értekezletet hónapokkal elnapolják.

A Népszövetség biztosítja a népszavazás titkosságát

Már a kora délutáni órákban az a hír terjedt el a népszövetségi palota folyosóin.

Megkezdődött a kisantant konferencia Zágrábban

Zágráb, január 22.
A kisantant konferencia hivatalosan ugyan csak hétfőn kezdődött meg de Jętics jugoszláv külügyminiszter már vasárnap délelőtt ideérkezett Benes és Titulescu este 11 órakor érkeztek meg Zágrábba. A kisantant valószínűleg még ma kimondja Szovjetországot elismerését. A konferencia további programján az osztrák események és a kisantant államok gazdasági együttműködése szerepel.

hogy a tanácsnak sikerült megegyeznie a Saar-kérdésben. Délután még egy bizalmas ülést tartottak ebben az ügyben majd nyilatkozatot adtak ki, amely a francia, angol és olasz álláspontot ismertette. Eszerint a

Népszövetség tanácsa megteszi kötelességet az 1935 évi Saar vidéki népszavazás előkészítése tekintetében és biztosítja a népszavazás titkosságát, valamint azt, hogy az becsületesen folyik le.

Farkascsorda Cluj határában

Három farkast agyonlőtt egy gazdálkodó

Cluj, január 22.
A péntekről szombatra virradó éjjel különös ka andban volt része Albu Joan Me nastur-ucai gazdálkodónak. Albu vadászember és az esti órákban magához véve a fegyverét, elhagyta a város területét. Alig haladt másfél kilométert, amikor a szász-fenesi országtól ba'ra eső domboldalon 8

farkassal találta magát szemben. Albu formális sortűzet adott le a vadállatokra és három közülük leterített. A többiek futásnak eredtek. Albu vadászszákmányát beno zta lakására és az esetről jelentést tett a hatóságoknak. Ez az első eset, amikor a város közvetlen közelében farkasok jelentek meg.

Ez se rossz

A hozományra előleget kapott és elűnt a vőlegény

Cernauti, január 22.
A rendőrségre feljelentés érkezett egy Tischler nevű fiatalember ellen, aki nemrégén telepedett meg a városban. Az elé gáns gavallér egész sereg ismeretséget kötött a felsőbb társaságokban. Azt mondta, hogy szórakozni jött a városba, állása var a fővárosban, ahol magas tiszviselői tisz tet tölt be. A fiatalember állandóan a kávé házakba és bárókba járt, ahol nagy sikerei voltak a nők körében.

Legutóbb egy előkelő állású árvaleány nyál ismerkedett meg. A gazdag leány beleszeretett és Tischler megkérte a kezét. Rövidesen megtartották az eljegyzést azzal a szándékkal, hogy nemsokára az esküvőre

kerül a sor. Az eljegyzés után a vőlegény előleget kért a hozományból azzal az ürügyel, hogy a fővárosba és Aradra megy huro tort rendelni. A leány rokonai mit se sajt ve, teljesítették a kívánságát. A fiatalem ber elutazott és azóta nem adott életjelet magáról. Az eset gyanusnak tűnt fel és a menyasszony rokonai feljelentést tettek a rendőrségen. Megállapítást nyert, hogy Tischler közismert, veszedelmes házasság szédelő, aki évek óta szélhámosságokból tartotta fenn magát. A rendőrség az ösz szes moldovai városokban nyomozza a több szörös vőlegényt, akinek mindezek fejében törvényes felesége is van.

A targu-muresi erdő őre megölte a lábán egy embert, aki fát akart elszállítani az erdőből

Targu-Mures, január 22
A Bese erdőben ismét összeütközés történt az erdőőr és egy Varga István nevű targumuresi lakos között, mert utóbbi fát akart elszállítani az erdőből.

Varga István Str. Graului 4 alatti akos fáért ment az erdőbe. Észrevette ezt Marginean Joan erdőőr, aki felszólította, hogy tegye le kezéből az elvinni szándékozott fát. Varga nem tett eleget az erdőőr felszólításának és futni kezdett. Erre Marginean a nála levő fegyverrel Varga után

lőtt és eltalálta a jobb lábát. Varga véresen esett le. Az erdőőr intézkedésére beszállították a targumuresi állami kórházba. Az erdőőr jelentette az esetet a rendőrségnek, ahonnan a szolgálatos rendőrtiszt ki szállított az állami kórházba, hogy a megsebesült Vargát kihallgassa és jegyzőkönyvet vegyen fel a történetekről.

3 oldal

Erdélyi Magyarság

Január 24.

KI A GYILKOS? Hétfgyermekes családanyát tépték szét a farkasok

14

— A rendőrség minden esetre ki is nyomozza — jelentette ki Kennedy és gyalogkodva fürkészte a milliómest — A személyleírása megvan holnap már országsszerte közzétesszük Meg tudná mondani, kérem, hogy volt-e pénze a missnek és mennyi?

— Pénze? Nehány fontja lehetett: tíz, vagy legfeljebb husz. Sohase volt nála sok pénz De miért fontos ez kérem!

— Mindig fontos, hogy mennyi pénzük van a körözött személyeknek — felelte Kennedy ridegen — Voltak gyűrűi, órája vagy egyéb értéktárgyai?

— Hogy milyen ékszerek voltak nála éppen ma, azt nem tudom, Ellenben ma is viselte az igazgyöngygyakékát, amelytől nem válik meg soha

— Igazgyöngysor? — érdeklődött Kennedy: — és mennyit érhet ez az ékszer, ha alán tudni méltóztatik!

— Nagyon jól tudom, mert tölem kapta születésnapjára ajándéknak — felelte Van Doorn. — Negyvenötezer dollárt adtam érte ami az önök pénzében körülbelül nyolcezer font sterling

— És tudna leírást adni róla? — kérdezte a detektív és hirtelen elővette a jegyzőkönyvét

— Hogyne ha érdekli — csodálkozott a milliómest — Azt hiszem pontosan 137 gyöngyszem: tiszta vizű, hibátlan valamilyen, nagyságban lefelé növekedve, A legnagyobbtól számítva a negyedikén jól látható karcolás van

— Ez azért fontos — magyarázta Kennedy — mert ha megtaláljuk az ékszert, annak nyomán eljuthatunk Miss Van Doornhoz is. Most még néhány kérdést, sir, szíves engedelmével, Mióta ismeri az ön leánya Miss Castellót!

— Körülbelül három és fél év óta — És önnek nem volt kifogása a barátságuk ellen?

— Miért lett volna? — ütődött meg a milliómest. — Miss Castellót mindig és mindenütt szívesen látták a legelőkelőbb társaságokban s a leányom különben is szabadon el választhatta meg a barátját mert nagy kora volt!

A detektív becsukta a jegyzőkönyvét s ridegen jelentette ki:

— Kötelességem, hogy azonnal kihallgassam Miss Van Doorn, mihelyt hazajön, ha ugyan hazajön egyáltalában.

— Hogyan érti ezt: "ha ugyan hazajön." — meredt rá a milliómest.

— Ugy, ahogy mondtam sir! — hangzott a rideg válasz.

— Hát vegye tudomásul, hogy hazajön — tört ki a milliómest dühösen. — Minden pillanatban itt lehet, mert tudjuk, hogy balesete nem érte az uton.

— Ha megengedi sir a hallban fogok várni — mondta a detektív felelet nélkül hagyva a vasut király kitérését

— Mondja: voltaképen mit is akar a leányomtól? — nyugtalanodott az amerikai

— A gyilkosságra vonatkozólag kell kikérdeznem — felelte Kennedy hidegen és szertartásosan meghajolva kiment a hálba

Andy szintén kiment és az amerikai milliómest dolgozószobájából telefonált a Daily Budgetnek.

Éjfélig semmi nyoma az eltűnt leánynak — így végződött a tudósítása — és Kennedy főfelügyelő a Guantner Grange kábelhalljában várakozik, hogy azonnal kihallgassa Miss Van Doorn, mihelyt megérkezik.

De hiába virrasztotta át az éjszakát Miss Van Doorn nem jött haza és Kennedy elkésereve gondolt a "közfelháborodásra" amely ki fog törni, ha 24 óra alatt még csak nyomot sem produkál a szenzációs gyilkosságban

(Folyt. latta)

Erdélyi Magyarság

Január 24.

4 oldal

Bocsa-Montana, jan. 22
Badau Mária bocsa-montana lakos a hegyeken keresztül egy ösvényen Bistria községbe akart menni. A nagy havazások miatt az asszony eltévesztette az utat, kétségbeesett keresgélés után az éjszaka az erdőben érte, ahol farkascsorda támadt rá és a fenevadak valóságos darabokra tépték. Mikor családja hiába várta az asszony visszatérését, keresésére indultak és csak nagy későre fedezték fel szétmarcangolt holttestét. Badau Mária hét gyermeke maradt árván. A hegyek között különben is állandóan farkascsordák garázdálkodnak és a közlekedés az utakon és ösvényeken életveszélyes.

Hagyatéki illetéket is lehet adóbonokkal fizetni

Bucaresti, január 22.
A pénzügyminisztérium ma leíratot küldött a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben arról értesíti, hogy adóbonokkal a hagyatéki illetékek is kifizethetők. Mostanáig adóbonokkal csupán azoknak a hagyatékoknak illetékét lehetett kiegyenlíteni, amelyek 1930. december végéig vetettek ki. A ma érkezett miniszteri rendelet ezt a határidőt kiterjeszti és elrendeli, hogy bármely időpontban kivetett hagyatéki illetéket is lehet bonokkal kiegyenlíteni és csupán azt köti ki, hogy a hagyatéki nyitás 1929. július elseje után történjen.

A fényűzési cikkek behozatalának eltiltását kéri a Banca Nationala

Evenkiot nyolc milliárd lei megy külföldre luxus-árakra
Február elejére elkészül az új konverziós törvény

Bucaresti, január 22.
A Banca Nationala igazgató tanácsa ma morandumot terjesztett a miniszterelnök elé, az általános gazdasági helyzetre és a kontingentálás problémájára vonatkozólag. A memorandum megállapítja, hogy az ország, amelyet az import útján a külföldnek kell fizetnünk, igen nagy, le kell szállítani és ezért javasolja a luxuscikkek behozatalának teljes betiltását.

Összesen 8 milliárd lejnél ne lehessen magasabb a behozott luxuscikkek értéke új ipari gépeket, illatszereket, pudert egyáltalában nem lenne szabad ezek szerint az országba hozni. A javaslattal hétfőn foglalkozik a kormány.

A memorandum a konverzió kérdésével is foglalkozik.

Ezzel kapcsolatosan Dinu Bratianu nyilatkozott, kifejtve, hogy a tárgyalások még folynak és két bizottság is tanulmányozza a lehetőségeket, amelyek igénybe vehetők, hogy a Semmitörvény ne avatkozzon be többet a törvény hatáskörébe. A törvényjavaslat egyébként már valószínűleg február elsején elkészül.

Halálos szerencsetlenség egy Iurdamegyei bányában

Kiesett az egyik bányatámasztó gerenda

Turda, január 22.
Megrendítő szerencsetlenség történt tegnap délután a turda-megyei Cornesti községben, amelynek magyar neve Sinfalva és amely a múlt évi események révén szomorú nevezetességre tett szert. A község mellett fekvő egyik aragonit bánya fagerendákkal alátámasztott mennyezete beomlott, és egy munkást maga alá temetett. A munkás, habár azonnal segítségére siettek s rövid idő alatt felszínre hozták olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy néhány órai kintlódás után kiszenvedett.

Az aragonit bányászat mostanában terjedt el Cornesti és Moldovanesti községek környékén, ugyanígy nemrég fedezték csak fel, hogy a hegyek igen gazdag aragonit tartalmuak. Az aragonit rétegek általában a föld felszínén, vagy alig valamivel a felszín alatt vannak s igen ritka eset, amikor néhány méternyire kell behatolni a föld alá. Gombo János bányája azok közé tartozik, amelyek néhány méterrel a föld alatt terültek el. A nem túlságosan nagy kiterjedésű bányában a munkások tegnap nagyob-

bontást végeztek s közben az egyik támasztó gerenda kiesett s a bányamennyezet beomlott. A munkások egy részének sikerült épen kimenekülnie, azonban Pálffy D. Gábor a törmelékkel teljesen betemetett.

A többi munkások néhány perc alatt kiásták társukat s eszméletlen állapotban szállították be a turdai kórházba. Az orvos vizsgálat megállapította, hogy a szerencsetlen munkás mindkét lábán törést szenvedett s emellett súlyos természetű belső vérzése is van. Azonnal megoperálták, de az operáció nem segített. Pálffy D. Gábor néhány óra múlva kiszenvedett. A hatóságok széleskörű vizsgálatot indítottak a felelősség megállapítása érdekében. A helyszíni szemle alkalmával a szakértők között az a vélemény alakult ki, hogy a bánya tulajdonosa a legegyszerűbb óvintézkedésekre fordított gondot s egészen kezdetleges módon támasztotta fel a bánya mennyezetét, úgyhogy az eddig is bármikor beomolhatott volna. A vizsgálatot a bányatulajdonos ellen folytatják.

Hogy került Stavisky életében először börtönbe

Apja is öngyilkos lett, mert fiú anyagi romlásba kergette

Páris, január 22.

Stavisky Sasáról mindenki tudta, hogy orosz ember volt. Abban az időben jelent meg Párisban, mikor romantikus dícsőrevezett minden orosz nevet; nem lehetett tudni, hogy nem valami herceg-e, ki a borsevikkől elől keresett menedéket. Valójában pedig Sas csak féligmeddig volt menekült, mert családja a világháború derekán kötözött át Oroszországból Párisba, ahol Sas apja bizonyos pétervári bankörök exponepense volt és ebben a minőségében fényesen értette a módját, hogy vérből és vasból nagyanyan lehet aranyat préselni. Igen derék ember volt az öreg Stavisky és mint vele egyszerűen annyi más derék ember, a világháborúban ő is számos milliót szerzett. Sasát kezdettől fogva nagyon finoman nevelték. A párisi évek után még hozzájárultak hogy tökéletes gentlemanné csiszolódjék. Sas számos nyelven beszélt — és hazudott — folyékonyan.

Életmódja és elvei akár egy ifjú hercegé. A pénz ott kezdődött nála, ahol az első számjegyek még legalább öt nulla néztek utána. Ami pedig a szeretőit illeti, csak igen drága, költséges hölgyeket választott, művésznőket s más hírességeket, akikről ismeretes volt, hogy minden romantika idegen tőlük, ellenben nagyon otthonosak ketős könyvvezetésben, mert az ő szemükben a szerelem is üzlet és semmi más, csak üzlet. Az emberek, a város, a világ, mind a ki el volt ragadtatva Sasától.

Az öreg Stavisky is öngyilkos lett.

Egy napon aztán az öreg Stavisky fejbőlte magát mert kitűnt, hogy a fia csak öt tete tönkre, de még egész sereg barátját is megcsalta, meglapta, hogy csak úgy ropogott bele minden. Sokszor millió frankról volt szó. Alig pár óra alatt Sas ellen egész sereg feljelentés érkezett a rendőrségre. Erre a prefektúra az öreg Stavisky, a halottat vette először őrizetbe, abban a naiv hiszemben, hogy Sas majd elnéz hazabucsuzni az apjától. De Sas nem jött. Ő jobban ismerte a rendőrséget, mint a rendőrség őt.

A feljelentések pedig igen megszapordtak és a rendőrség körözőlevelet adott ki Sas ellen. Hozzá még kicsoda embereket csapott be! Bukmékereket, autógyárosokat, repülőgép csiszárokat. Minden hájjal megkent kövér bankárokat. Emebreket, akik holmi közönséges szélhámosok fölényszen álltak volna szemben. Sas játszva tett túl az eszükön. Kifosztotta még a drága nőket is, akiket állítólag kitartott és akik egyik-másikától egy-egy milliócskát is ki szalt.

Emellett sehogysem sikerült elfogni. Híjazolták mint a vadat. Lestek utána hetekig mindenütt. Hasztalan. Már valamennyi cinkosát pontosan ismerte a rendőrség. Követték őket. A cinkosai mindenféle ban-

kári üzletet kötöttek. Ilvánvaló volt, hogy a Sas által kicsalt pénzek forognak a kezükön. Sas spekulált a tőzsdén. Vett és eladott. Hanem elcsúpi nem sikerült még sem.

Közben azt is megállapították, hogy van egy derék kis szerelmese, igen jó családból való leány, akivel két év előtt ismerkedett meg, akit szeret és aki viszontszereti. Ennek a leánynak sejtelve sem volt a Sas kettős életéről.

Stavisky elfogják.

Végül aztán egy nap, Párison kvül, egy villában a rendőrség emberei mégis csak rajtaütöttek Sasán. Ezen a buvóhelyén Sas tánccal, jazzal egybekötött nyári mulatságokat szokott rendezni. Különben csak addig akart ott maradni, amíg a párisi lakása elkészül. Mert ha Párisban akkor senki se ta'ált üres lakást, Sasától ez a csoda is ki telt. És mint egy rendes szélhámoshoz illik, a Ralls-Royce-ján ő s bejárt Párisba, ott tárgyalta, alkudozott a háziurral, az építészszel, a lakásberendezővel, szerződéseket kötött és — láthatatlan maradt. Mert arról volt szó, hogy a kis imádottjának és magának rendezzen be egy szerelmi fészket.

Amikor a villában elfogták, nehéz szívvel bucsuzott a barátnőjétől. A nő annál busabban nézett a válás elé, mert ugyanakkor még egyéb elé is kellett néznie: anyai örökök elé. Sas meghajolt a rendőrbiztos előtt. A legkackibb borburryját vette magára, csengetett, jött az inasa a Rolls-Royce is e'állott, még rácsomagolták a zafolásig megtöltött ruhakosarakat, amit Sas már régen előkészített arra az esetre, ha mégis elfognák és most már aztán semmi akadály nem volt, hogy elvigyék a prefekturára. A kihallgatáskor kiderült, hogy noha

több mint tízmiliót csalt össze, egyetlen fillérje sincs.

— Hová tette azt a rengeteg pénzt — kérdezte a vizsgálóbíró.

— Oh, csak úgy márcól-holnapra eldégitem belőle — felelte szerényen Sas.

Amellett a börtönből feljelentette az Eiffel torony társaságot, amelyel rádió-emissziókra volt szerződése. Napi ezer frank ellenében az övé volt a hirdetések koncessziója. De a hirdetések közé tendenciózusan tőzsdehíreket is kevertetett. Amióta a csalásai kiderültek, az Eiffel társaság egyoldaluan felbontotta a szerződést. Sas erre feljelentette a társaságot, zár alá akarta vettetni.

Rövid idővel azután szembesítették vele a kis szerelmesét, aki időközben egy egészséges fiúnak adott életet. A nőcske a csecsemőt is elhozta magával.

— Sas itt a fiad — mondta neki.

Sas meghatva csókolt kezét a nőnek, aztán a két orcáját is megcsókolta és utána végtelen gonddal a kis emberkét halmozta el csókjaival.

A vizsgálóbíró igen meg volt hatva.

Sas azonban hamar megemberelte magát és fölényesen jegyezte meg a nőnek:

— Na, látod, hogy fiu lett!

És mint aki igen büszke a maga abszolút megbízhatóságára, arra, hogy adott szavát mindig, minden körülmények között betartja, a becsületes ember meggyőződött hűvével magyarázta a jó vizsgálóbírónak.

— En tudniillik a szavamat adtam ön nagyságának, hogy fiu lesz!

Erre aztán két könnyesepp gördült ki a szeméből. Mert Sasának szíve is volt.

A világcsaló életének első korszaka ezzel az érzelmes börtön-jelenettel ért véget

Borzas gyilkosság Saniobon

Ismeretlen tettesek megöltek egy özvegyasszonyt és ennek 27 éves fiát

Saniob, január 22.

Rejtélyes gyilkosság esete foglalkoztatja a saniobbi csendőrséget. A gyilkosság áldozata egy özvegy és fia.

Ma reggel 8 órakor telefonon jelentette a saniobi csendőrség az oradeai ügyészség-

nek, hogy özv. Reteg Istvánné, 55 éves asszonyt és fiát a 27 éves Reteg Józsefet lakásán meggyilkolva találták. A csendőrség azonnal bevezette a nyomozást, de eddig a gyilkost nem sikerült kinyomozni. Az ügyészség délbén kiszállt a helyszínre.

Zsarolással és gyilkossággal vadolnak egy ploesti festőművészt

Ploesti, január 22.

Ploestiben Manolescu polgármester és a város több ismert személyisége névtelen leveleket kapott, amelyeknek írója felszólította őket, hogy egy általa megjelölt helyre tegyenek háromezer lejt, mert ellenkező esetben halállal lakolnak. Angel lelkész eleget tett a felszólításnak, de előbb értesítette erről a rendőrséget, amelynek detektívjei lakásba állottak és elfogtak egy fiatalembert, amikor az az elküldött pénzt elvette. Az illető

Nae Jon Nicu festő, akit letartóztatnak. Zsaroláson kívül gyilkosság elkövetésével gyanúsítják.

Keresek fiatal cipőfelsőréssz szabászt, gyakorlott mintavágót. Írásbeli ajánlatok a fizetési igények megjelölésével Legera Sándor Baia-Mare (Nagybánya) címre küldendők.

Erdélyi Magyarország

Január 24.

5 oldal

Termény- és állatárak Oradeán

Oradea, január 22.

Buza 373—380, rozs 242—280, árpa 200 zab 200, tengeri szemes 150, tengeri csüves 80—90, tökmag 500, lóhere mag 40, lucerna 80—110, széna 70, szalma 30. Kövér sertés élősúlyban 18—20.

Vasárnap délelőtt főbelötte magát Klein Zoltán 25 éves vasmunkás

Hátrahagyott bucsuleveleiben nem adja magyarázatát az öngyilkosságnak. — A Pasteur uccai pálinkafőzdében végzett magával az életerős réti fiatalember

Oradea, január 21.

Vasárnap este 9 órakor értesítették a rendőrséget, hogy a Strada Pasteur 45 sz. alatti pálinkafőzdében öngyilkosság történt Klein Zoltán 25 éves vasesztergályos, aki a szesz kifőzés munkálatait vezette. munkahelyén főbelötte magát és meghalt.

Az öngyilkosságról az áldozat apja, Klein Lajos Balcescu-ucca 11 szám alatti kereskedő tett először jelentést a rendőrségnek, aki zokogva mondta el, hogy fogalma sincs mi készíthette fiát erre a végzetes lépésre.

Szombat este Klein Zoltán a legjobb hangulatban távozott hazulról és szülei nek azt mondta, hogy a Vasas bálba megy. El is ment a bálba és ott mulatott egészen a zárórág, de többé nem tért vissza szülei lakására.

Felfedezik az öngyilkosságot

A kétségbeesett szülők egész napon át keresték fiukat, de egyikük se gondolt arra, hogy a jó megjelenésű, szép fiatalember, aki otthonról mindennel el volt látva, öngyilkosságot követett volna el. Kutatás közben Klein Zoltán egyik nagybátyja benézett a Pasteur uccai pálinkafőzdébe is és itt

a földön fekvő, vérbe fagyva találta meg öccse holttestét. Klein Zoltán egy egyszerű 7-es forgópisztollyal jobbalántékon lötte magát. Az öngyilkosság még a kora délelőtti órákban történt.

A rendőrség részéről dr. Ciupa Lazar tiszti-orvos és Pop Iosif komiszár, ügyeletész tiszt szállottak ki a helyszínre, de a rendőri bizottság már csak a beállott halált konstatálhatta és az öngyilkosság kétségbevonhatatlan tényét állapította meg.

Három bucsulevél

Az öngyilkos Klein Zoltán zsebében három bucsulevelet találtak. Az első szövege következő:

"Drága szüleim és testvéreim! Noha ragadjatok reám, hogy nektek esetleg fájdalmat okozok, de nem bírom tovább az életet. Bármennyire próbáltam ezt elkerülni, ennek így kellett lenni. Bocsássatok meg nekem, mert talán nem is én vagyok a hibás, hanem a sors."

A második bucsulevél a rendőrségnek szól és szövege a következő:

"Az oradeai Államrendőrségnek. Az életemnek saját kezűleg, előre megfontolt szándékkal vetek véget, Klein Zoltán". Végül a harmadik levél egyik nagynénjének szól:

"Kedves Mili néni! Kérem adja el ruháimat és azok árából fedezze a költségeket".

A három bucsulevél kivül az öngyilkos zsebeiben személyazonossági igazolványát, nemrégiben készült fényképét és kevés pénzt is találtak.

Róna fényképész

mütermében

Oradea, Str. Alexandru 4., művészi lev. lap

6 darabcsak 70 lei.

6 oldal

Erdélyi Magyarság

Január 24.

A bucsulevek egy szóval sem indokolják meg, hogy miért kellett Klein Zoltánnak a haláthozó fegyverhez nyulnia. A harmadik levélből, amelyben nagynénjét ruhái eladására kéri, mégis arra lehet következtetni, hogy a családi viszálykodás lehetett az oka az öngyilkosságnak, mert Klein Zoltán

édeseapjának jólmenő szatocsüzelete van.

A szomszédok állítása szerint egyébként Klein Zoltán édesanyja már két ízben kísérelt meg öngyilkosságot és így nincs kizárva az sem, hogy az átöröklődési hajlam adta kezébe az életerős fiatalembernek a gyilkos revolvért.

A német csorbáért a tranciákon álltak bosszut

Budapest válogatottja 3:1 arányban győzte le Páris válogatott futball csapatát

Páris, január 21.

Budapest és Páris vasárnap lezajlott városközi labdarugó mérkőzése a magyar csapat 3-1 arányú győzelmével végződött és így a magyarok valamennyire jóvá tették a multheti frankfurti csorbát. A mérkőzésnek szép napos idő kedvezett. A magyar együttes az első félidőben hatalmas iramot

diktált és már 3:0-ra vezetett. A magyarok jókait Vince, Teleki, majd ismét Vince lőtték, míg a franciák vigaszgólját a második félidőben Merceér szerezte meg. A francia bíró nyomta a magyar csapatot. A párisi válogatott legjobb emberei az Ujpest volt játékosa Sass és az oradeai származású Berkesy voltak.

Egy győzelem, egy eldöntetlen

A NAC szombat-vasárnapi újabb tranciaországi sikerei

Páris, január 21.

A NAC szombaton és vasárnap két nehéz mérkőzést bonyolított le. Szombaton Tourcoingban mérkőzött a NAC és az ottani FC-t (amelytől a Miskolci Attila 4:3 arányú vereséget szenvedett) 5:2 (3:2) arányban győzte le. Góllövők: Ronay 2, Bodola, Kocsis és Glanzmann.

Vasárnap Amiensben mérkőztek a zöld-fehérek és kemény küzdelem után 2:2 (0:0) arányú eldöntetlent értek el. Góllövők: Glanzmann és Ronay. Az Amiens FC az első divízió harmadik helyezettje és a Nemzetit nemrégiben 4:0 arányban verte.

Csütörtökön Nizzában, szombaton Forbachban mérkőzik a NAC.

Tatarescu miniszterelnök vasárnap rádiószózatot intézett az ország népéhez

Új alapokra helyezik a mezőgazdaságot, az országban megszűnik az ellenségeskedés

Bucuresti, január 22.

Tatarescu Gheorghe Románia miniszterelnöke vasárnap este rádiószózatot intézett az ország népéhez. A rádiószózat első szavaiban Tatarescu kegyeletes szavakkal emlékezett meg a tragikusan elhunyt Duca G. Jon miniszterelnökről. Példaadónak állította be Duca hazaszeretét és munkabírást és a halálával beállott súlyos veszteséget ecsetelte.

— Duca — mondta többek között a miniszterelnök, áldozatául esett egy tragikus eseménynek és a sors úgy akarta, hogy én vegyem át örökét és én folytassam a megkezdett nehéz munkát.

Tudatában vagyunk annak, hogy a me-

ka nehéz lesz, de nem kételkedünk abban, hogy fáradságunkat siker koronázza. A feladat — mondotta Tatarescu — megmenteni az országot. S az országot meg fogjuk menteni. Ugy kül. mint belpolitikában a megkezdett úton haladunk és semmiben sem térünk el az eddigi iránytól.

Legelső és legfontosabb feladat a mezőgazdaság modern alapokra való fektetése. Az ipart és a kereskedelmet új vérkeringésbe kell lendíteni. De a kormány figyelme kiterjed az ország szellemi életére is és egyik legégetőbb célkitűzésünk a lelkek békéjének helyreállítása és az ellenségeskedés megszüntetése.